DABAS VĒROTĀJIEM
AUGI ABAVAS UPĒ

Abava aicina!

Dabas parka „Abavas senleja" teritorijā drīkst brīvi staigāt, vērot ainavas, augus, putnus un dzīvniekus, lasīt ogas un sēnes, braukt ar velosipēdu un airu laivām. Ar automašīnu drīkst braukt tikai pa vispārējās lietošanas ceļiem. Telšu celšana un ugunskuru kurināšana ir atļauta tikai šim mērķim paredzētās un labiekārtotās vietās.

Abava ir Kurzemes skaistākā upe. Tās ieleja izceļas ar lielu dabas daudzveidību, krāšņām ainavām un bagātu kultūras mantojumu. Ielejas dabas un kultūras vērtību aizsardzības nodrošināšanai ir izveidots dabas parks „Abavas senleja".

Parka teritorijā var aplūkot citviet reti sastopamas augu un dzīvnieku sugas un to dzīvotnes, ūdenskritumus, dižakmeņus un atsegumus, gleznainas ainavas, arheoloģijas, arhitektūras, modernās mākslas un pilsētbūvniecības piemineklus.

Upe ir ne tikai vieta, kur izbaudīt laivošanas priekus. Tā ir arī daudzu ūdensaugu mājas. Augu vērošana un iepazīšana var būt aizraujoša un izzinoša papildu aktivitāte laivošanas laikā.

Laivotāju iecienītākais Abavas ūdens tūrisma maršruts stiepjas no Kandavas līdz Rendai. Lai labāk iepazītu apskates objektus minētā upes posma krastos, meklējiet šī posma laivu maršruta aprakstu. Piekrastes joslas augus tuvāk var aplūkot arī pārgājienos gar krastu.

LAIVU MARŠRUTA RAKSTUROJUMS

Ieteicamais laiks
Labākais laiks ūdensaugu iepazīšanai ir vasaras mēneši no maija beigām līdz septembrim, kad augājs upē un tās krastos ir viskrāšņākā.

Ieteicamākais laivu tips
Kanoe, kajaki. Var braukt arī ar piepūšamajām laivām, tikai tad jārēķinās ar lielāku laika patēriņu un fizisko piepūli.

Maršruta sākums
Laukakmeņu tilts pāri Abavai Kandavā.
Iekāpšana no kreisā krasta augšpus tilta.

Maršruta beigu punkts
Rendas tilts, izkāpšana kreisajā krastā.

Garums: 47 km.

Aptuvenais laiks
Divas dienas.

Grūtības pakāpe
Viegls, divu dienu maršruts. Piemērots atpūtas braucieniem ar ģimeni, draugiem.

Upes kritums
Visā posmā 12,3 m, vidējais – 0,29 m/km. Lielākais kritums ir vairāku kilometru posmā aiz Abavas rumbas.

Maršruta gaita
Kandava – Sabile – Renda.

Attālums no Rīgas: 95 km.

Nokļūšana
Automašīnu var atstāt Kandavas centrā (ir autostāvlaukumi) un atgriezties no Rendas ar otru automašīnu (35 km, asfalts), vai arī ar autobusu, pieskaņojot brauciena nobeigumu sabiedriskā transporta kustības grafikam.
Taču ērtāk būs, ja izmantosit laivu iznomātāju piedāvātos transporta pakalpojumus.

Alternatīvas
Maršrutu var turpināt līdz Abavas ietekai Ventā (vēl 30 km). Tas būs aizraujošs nobrauciens ar straujtecēm, brasliem un skaistiem smilšakmens atsegumiem upes krastos. Tomēr tālākajā upes posmā nebūs nekādu civilizācijas labumu, upes krasti ir mežaini un upei piebraucamo ceļu ir maz. Ja ir sportisks gars, braucienu var sākt arī no Pūres tilta (vēl 10 km).

Aprīkojums
Virspusīgai ūdens augu iepazīšanai nav nepieciešamas papildu ierīces.
Augu iemūžināšanai noderēs fotoaparāts. Ceļojuma laikā tapušās fotogrāfijas iespējams augšuplādēt portālā www.dabasdati.lv, kur nofotografēto augu sugu palīdzēs noteikt speciālists.

PADOMI CEĻOTĀJIEM

- Laivošanu sāc un beidz vietā, kur viegli piekļūt ūdenim. Nebrucini krastu nogāzes.
- Lieki netraucē citus ceļotājus un upes iemītniekus.
- Neaiztiec nepazīstamus augus. Tie var būt indīgi.
- Pēc upes malā pavadītas dienas pārbaudi, vai neesi salasījis ērces.
- Cieni atpūtas vietu ierīkotājus. Saudzē to izveidoto infrastruktūru.
- Neatstāj atkritumus. Ved tos sev līdzi.
- Atbalsti vietējos zemniekus un uzņēmējus. Izmanto to piedāvātos produktus un pakalpojumus.
- Uzzini vairāk. Vaicā zinātājiem.

Parastā niedre

Platlapu vilkvālīte

TŪRISMA PAKALPOJUMI

Ūdenstūristu apmetnes:
Abava ir viena no retajām Latvijas ūdenstūristu upēm, kuras krastos pieejams salīdzinoši plašs ūdenstūristu apmetņu un telšu vietu klāsts (**Plostos**, **Lejaslangsēdē**, **Vītiņos, Drubazās**, **pie Abavas rumbas**, **Zviedru cepures**, **Avotos** u. c.). Precīzāku informāciju par izvēlētajam maršrutam un laivu tipam piemērotākajām atpūtas vietām sniegs laivu iznomātāji.

Laivu noma, transports, maršruta plānošana:
www.juraslaivas.lv, 29464901;
www.laivo.lv, 26825352;
www.hotelplosti.lv, 26310303;
www.campo.lv, 29404049;
Anša laivas, 26520410;
Laivas Kandavā, 29199834.

Tūrisma informācija:
www.celotajs.lv, 67617600;
www.kandava.lv, 63181150;
www.sabile.lv, 63252344.

Neatliekamās palīdzības dienesta tālrunis: 112

Tuvākās naktsmītnes:
- Pils, 26438887
- Kandava, 26434475
- Imulas, 63123647
- Plosti, 63123237
- Mežtiņi, 29418603
- Pedvāle, 29133374
- Rambules, 29244964
- Zviedru cepure, 26405405
- Valdeķu muiža, 26452948
- Atmatas, 28349237
- Mucenieki, 26489596
- Mucenieki, 26489596
- Romance, 26686867
- Birzes, 26256214
- Kārkli, 29177356
- Indāni, 29259272

Abava pie Čužu purva

Citus aktīvā tūrisma maršrutus meklējiet **www.celotajs.lv**!

LAUKU CEĻOTĀJS
Latvijas Dabas fonds
eea grants
norway grants
Daļēji finansēts ar EEZ un Norvēģijas finanšu instrumentu granta palīdzību no Islandes, Lihtenšteinas un Norvēģijas.

BIEŽĀK SASTOPAMĀS AUGU SUGAS UPĒ UN TĀS KRASTOS

Upe savā tecējumā mēdz būt ļoti dažāda – vietām līkumaina, vietām lēna un dūņaina, citviet – strauja un akmeņaina. Tādēļ augu daudzveidība dažādos upes posmos atšķiras. Dūņaini, lēni tekoša ūdens posmi ir klāti ar daudzveidīgu, leknu veģetāciju, savukārt straujtecēs spēj izdzīvot tikai ūdenssūnas un aļģes, kas piestiprinājušās akmeņiem. Ja upi uzlūko šķērsgriezumā no viena krasta līdz otram, tajā var saskatīt vairākas atšķirīgas augu augšanas joslas. Katrā no tām aug citādi augi, kas pielāgojušies dzīvei specifiskos augšanas apstākļos pārmitrā augsnē vai ūdenī.

Upes piekrastes joslā sastopami augi, kas pielāgojušies dzīvei gan mitrā augsnē upes krastos, gan seklā ūdenī.

Daudzviet upes krastos nelielas, blīvas audzes veido **lielā krastkaņepe**. Jūlijā, augustā to viegli pazīt pēc koši rozā ziediem.

No jūnija līdz septembrim zeltaini dzelteniem ziediem upes krastos zied **nokarenais sunītis**. Tā auglim ir četri atskabargaini dzelkšņi, kas palīdz sunītim izplatīties.

Ciešas audzes visdažādāko ūdenstilpju seklūdens daļās veido **ezera meldrs**. Tā tumši zaļie, apaļie stublāji sasniedz 1 līdz 2,5 m augstumu. Jūnijā, jūlijā stublāja galā veidojas skraja, sarkanbrūna, čemuraina ziedkopa.

No jūnija līdz septembrim upes krastos viegli pamanīt **vītolu vējmietiņa** purpursarkanos ziedus.

Čemuraino puķumeldru no jūlija līdz augustam viegli pazīt pēc balti rožainiem, čemurainiem ziediem. Citā laikā jāskatās pēc 1 līdz 1,5 m garām, šaurām, trīsšķautņainām lapām.

Daudzviet krastos blīvas audzes veido **smaržīgā kalme**. No līdzīgiem augiem atšķirama pēc īpašās smaržas. Jūnija beigās, jūlijā zied zaļiem, vālītē sakārtotiem ziediem.

Lielo ežgalvīti viegli pazīt pēc zarainās ziedkopas un adataino augļu sakopojuma galviņā, kas atgādina ezi. Zied jūnijā un jūlijā.

Parastā bultene aug gan upes krastā, gan ūdenī. Atkarībā no augšanas vietas tai veidojas lentveida zemūdens, olveida peldošas vai bultveida virsūdens lapas. Zied no jūnija līdz augustam.

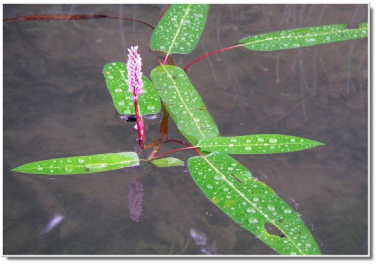

Arī **abinieku sūrene** aug gan ūdenī, gan krastā. No jūnija līdz oktobrim viegli atpazīstama pēc rozā, vārpiņā sakārtotiem ziediem.

Ūdensrožu joslā aug augi, kuri sakņojas upes gultnē. Lielāko dzīves daļu tie pavada iegrimuši ūdenī. Virs ūdens paceļas tikai to ziedi un peldošās lapas.

Krāšņākajiem ziediem Latvijas upēs zied **baltā** un **sniegbaltā ūdensroze**. Tās atšķiramas vien pēc pumpura, kauslapu un putekšņnīcu formas, ko nespeciālistiem ir grūti pamanīt. Gan baltās, gan sniegbaltās ūdensrozes ziedi reaģē uz gaismu – vakaros vai apmākušās dienās to ziedi aizveras.

Nereti ūdensrozes vārdā tiek godāta arī **dzeltenā lēpe**, ko viegli pazīt pēc vaskainām sirdsveida lapām un liela, dzeltena, smaržīga zieda, kas mazliet paceļas virs ūdens. Raksturīgs elastīgs lapu un ziedu kāts, kurš var sasniegt pat 3,5 m garumu.

Ciešās audzēs augošajām **ūdensgundegām** ir šķelti apaļas peldošās un pavedienveidīgas zemūdens lapas. Zied no maija beigām līdz augustam sīkiem, baltiem ziediņiem, kas stāvā kātiņā paceļas virs ūdens.

Viena no biežāk sastopamajām glīveņu sugām ir **spožā glīvene**. No pārējām glīveņu sugām to viegli atšķirt pēc salīdzinoši lielām, iegarenām, smailām, spīdīgām lapām. Jūnijā un jūlijā zied ar zaļiem, vārpiņā sakārtotiem ziediem.

Lēni tekošu upes posmu vēja aizsargātos līčos sastopami augi, kas nekur nesakņojas, bet brīvi peld pa ūdens virsu.

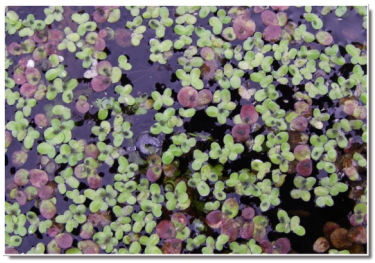

Ūdensziedi un **spirodelas** ir sīki augi ar apaļām, 3 līdz 8 mm platām lapiņām. Spirodelas no ūdensziediem viegli atšķiramas pēc sārti violetās lapas apakšpuses un pušķveida saknes (ūdensziediem lapas apakšpuse ir zaļa un sakne – pavedienveida). Šie augi liecina par palielinātu barības vielu saturu ūdenī.

Parasto mazlēpi var pazīt pēc ieapaļām, nierveidīgām, 3 līdz 5 cm platām lapām un baltiem ziediem, kas zied no jūlija līdz septembra sākumam.

Iegremdēto augu joslā sastopami augi, kas nepārtraukti atrodas iegrimuši ūdenī.

Iegremdēto augu joslā biezas audzes veido **parastā bultene** un **vienkāršā ežgalvīte**. Minētajiem augiem šajā joslā veidojas garas, šauras, peldošas lapas. Platākās un garākās lapas ir bultenei. Ežgalvītēm tās reti ir platākas par 1,5 cm un garākas par pus metru.

Nereti plašas, viendabīgas audzes upēs veido **Kanādas elodeja**. Tai ir garš, zarains stublājs un sīkas, iegarenas, mieturos sakārtotas lapiņas.

„Lauku ceļotājs"
Kalnciema iela 40, Rīga, LV-1046, Latvija
T: +371 67617600, F: +371 67830041
lauku@celotajs.lv, www.celotajs.lv

Teksts: M. Medne, V. Baroniņa. Foto: V. Baroniņa, D. Brakmane, M. Medne, J. Smaļinskis, R. Sniedze, M. Taube, U. Suško.

www.celotajs.lv www.ldf.lv